

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

מסורת הש"ס

(א) נְרִימָה ד. וְנִחְסֵה לִּי
וְעִי שֶׁ עֲתִיד יִהְיֶה אֶת
רִשְׁתִּי בְּנִיכָא. (ב) וְנִחְסֵה
וְעִימָה. (ג) וְנִחְסֵה מִשְׁתֵּה
וְעִימָה שֶׁ קָנָה אֶת אִמָּה ד.
הַזֶּה. (ד) לְעֵיל קָנָה.
(ה) וְנִחְסֵה מִשְׁתֵּה הַרְבֵּה
בְּנִיכָא. (ו) שֶׁ בְּכֹר שֶׁ
פִּי נִכּוֹן וְגַם יִי דִרְכֵּי אִמָּה
מִשְׁתֵּה שֶׁ עֲתִיד כִּי יִכְנֹן
וְנִחְסֵה שֶׁ יִהְיֶה וְהִלְכָה
וְכִי עַד סוֹף. (ז) נִכְדוּת
(ח. ד.) (ט) וְנִחְסֵה שֶׁ
לְעֵיל עַד (י) וְנִחְסֵה כֹּהֵן
מִן הַכֹּהֵן שֶׁ עֲתִיד כֹּהֵן
בְּשֵׁם הַרְבֵּה לִשְׁמֵי אֱלֹהִם
כִּי יִהְיֶה שֶׁ יִשְׁתַּחֲוֶה
וְכֵן הַרְבֵּה יִחְיֶה בְּתַמְתֵּם
וְכֵן יִכְנֹן מִן הַתַּמְתֵּם
לְעֵיל וְכִי הַרְבֵּה לְעֵיל
עַד עֲוֹלָתִי כִּי עֲתִיד
עַד הַבְּלִיָּה לְעֵיל עַד עֲוֹלָתִי
הַשְׁתֵּם הַדְּשִׁים יִהְיֶה
שֶׁ יִהְיֶה מִלֵּךְ מִן הַדְּשִׁים וְכִי
עֲוֹלָתִי הַזֶּה. (י) לְעֵיל
א. ד. קִדְשָׁן. ב. כְּדוּרִים
ג. ז. מִימָה. (י) נִכְדוּת
שֶׁ מִימָה. ט. לְקַחְמָה קָנָה.
(י) לְעֵיל קָנָה. (י) דִּקְוָה
כִּכָּן אֲחֵרִים לְשִׁמְשֵׁל אֵל
הוּא דְשִׁמְשֵׁל מִשְׁתֵּה בְּהִרְבֵּה
שֶׁ עֲתִיד לְקַחְמָה קָנָה.
חֹן וְכִי חֹן דְקִדְשָׁן
הַתַּמְתִּי דְשִׁמְשֵׁל. ב. יִכְנֹן
קִטּוֹ. קָנָה. (י) דְשִׁמְשֵׁל
קָנָה. (י) דְשִׁמְשֵׁל יִחְיֶה
(י) שְׁמֹתָ יִחְיֶה. (י) דְשִׁמְשֵׁל
(י) וְכִי יִכְנֹן.

תורה אור השלם

1. וְזֶה יְהִי מִשְׁפֹּט
הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת
זִכְיִי הַזֹּבַח אִם שׂוֹר אִם
שֶׁה וְנָתַן לַכֹּהֵן הַדֹּרֵעַ
וְהַלֵּחִים וְהַקֶּבֶה:

גליון הש"ס

גמ' אהרן ובניו כתובין.
 עי' סוטה דף כג ע"ב תוס'
 ד"ה כהן:

הגהות הב"ח

- (ח) גמ' ולחיים והקצה
כבהמה ור' אליעזר
פותר: (צ) שם במשנה
אחד שוחט את כולן אין
פותרין לו אלא אחד:
(ג) רש"י ד"ה לחלק וכו'
שישחוט שור ושה קמ"ל:

מטוען. הגעמחק. משה אמרנין גבי
וצניו כחוצין צפרשה [ויקרא] וזאת תורת
וגו' וכיון דכתיב צפרשה בני אהרן למ
לא כתיב צה אלא כהן גירידיש ומשמע
המפורש. כהן סתם דכתיב גבי
מתנות ממפורש מבני אהרן דכתיב
גבי מנחה דמה להלן כהן ולא כהנת
דלחין וצניו כחוצין וכן הלא הכא הכנת
ולא כהנת: **דבי ר' אליעזר בן יעקב**
סנא. בעלמא כהן ולא כהנת אכל
ההן דכתיב גבי מתנות אפילו כהנת
אמשמע מאי טעמא הוי מיעוט כו'
דברישיה דקרא כתיב וזה יהיה משפט
הכהנים דמשמע כהנים ולא כהנות
וכתיב צפיהי דקרא ונתן להם
הזרוע וגו' דמשמע כהני נמי למעוטי
כהנת ואין מיעוט אחר מיעוט כו':
רב כהנא. ישראל הוה ואשתו כהנת:
אביל. מתנתא: **בשביל אשמו.**
שהיה כהנת דקיל כהן ואפי' כהנת:
הלכתא כותיה דרב חסדא. דלאמר
לעיל (דף קל:) המזין מתנות או שאכלן
פטור מלשם: **ואלכנא רב אדא בר**
אבהה. דפטור נמי בנה של ליה
מדפדון הבן כגנו של לוי דמן כהנים
ולוים פטורים צ"ק דבכורות (דף ג.)
ואשמעינן רב אדא דליה כליי אליבא
דמר בריה דרב יוסף דמוקי לה דלרב
אדא בר אבהה צ"י ים בכור לנחמה
(שם דף מז.) אפי' איבערבא מישראל
דצפטור רחס תלא רחמנא^א והרי רחס
שינא ממנו לאו דחייבא הוא ולאפוקי
מדבר פשא דמוקים לה דלאיעברא
מעובד כוכבים אכל איבערבא מישראל
בתר אב אזלינן ליה וחיוב: **מן הסייש**
ומן הצבים פטור מן המסנות. דשה
כתיב^ב ולא צבי: **מכדי קי"ל** בזה
ואת בנו (לעיל דף ע.) דלענין כסוי
הדם ומתנות לא משכחת לה פלוגמיהו
ד' אליעזר ורבנן אלא צבאי כו' ר'
אליעזר קבר שה ולא מקלס מזה:
בשלמא ר' אליעזר דפטור. כלאים
הבא מן הסייש ומן הצבים קבירא
ליה שה ולא מקלס שה: **אידך פלגא**
לוימא ליה. ישראל לכהן אייתי כו':
מאי חייב נמי. דקמחייב רבנן:
חלבו אסור כהלב בהמה. דאזלינן
לחומרא דבבולה: **ואם אישא.**
דקאמרת דמחייב רבנן בחאי מוטא
אמאי קמני הכא וחיוב בזרוע לחיים
וקבה דמשמע בבולה חייב: **ומהדר**
לאו דוקא קמני חייב בזרוע כו'
אלא אייתי דתנא רישא דדמו כולו
טעון כסוי וחלבו אסור דלא מאי
למימני חאי חאי דהא לא אפשר שחאי
דמו אסור וכו' מותר וכו' דחאי
כלו טעון כסוי וחאי דמו אינו טעון
ומשום רישא תנא סיפא דלא משום
דוקא דה"ה דלינו חייב אלא בחאי
מתנות: **שור.** הוה מאי למימר:
לחלק. דאי לא הוה כתיב אם הוה
אמינא דלינו חייב במתנות עד
שישחוט^א שה קמ"ל אם שחא שוחט
שור בפני עצמו חייב ליתן מתנות:
הזבח. משמע אפילו זבח אחד:
הדין עם הטבח. דתני של הכן
לזבוח עם הטבח המתנות ואפי'
שאין הבהמה של טבח אלא משל

מחת כהנת דנאכלת דאהרן
מנחה הקרב אותה בני אהרן
מי צנות אהרן אכל מתנות
יהן ואפילו כהנת: סטוס מן

^א *מטונג *אהרן ובניו כתובין בפרשה דבי רבי ישמעאל תנא כהן ולא כהנת וילמוד סתום מן המפורש דבי ר' אליעזר בן יעקב ונא כהן ואפילו כהנת הוי מיעוט אחר מיעוט ^ב ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ^ג רב כהנא *אכל בשביל אשתו רב פפא אכל בשביל אשתו רב יימר אכל בשביל אשתו רב אידי בר אבין אכל בשביל אשתו אמר רבינא אמר לי מרימר ^ד הלכתא כוותיה דרב והלכתא כוותיה דרב חסדא והלכתא כוותיה דעולא ^ה והלכתא כוותיה דרב אדא בר אהבה ^ו לליה שילדה בנה פטור מחמש סלעים תנו רבנן ^ז :הזורע והלחים והקבה נוהגים בכלאים ובכוי רבי אליעזר אומר כלאים הבא מן העז ומן הרחל חייב במתנות ^ח (מן התייש ומן הצבייה) פטור מן המתנות מכדי קי"ל ^ט דלענין כסוי הרים ומתנות לא משכחת ליה אלא בצבי הבא על התיישה ובין לרבי אליעזר בין לרבנן מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי אין חוששין ובשה ואפילו מקצת שה קמיפלגי ^י מר סבר שה ואפי' מקצת שה ומר סבר שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן בשלמא ר' אליעזר דפטור קסבר שה ולא מקצת שה אלא לרבנן נהי נמי דקסברי שה ואפילו מקצת שה פלגא לשקול ואידך פלגא לימא ליה אייתי ראיא דאין חוששין לזרע האב ושקול אמר רב הונא בר חייא מאי חייב נמי דקא אמר יחייב בחצי מתנות מתיב רבי זירא ^{יא} כוי יש בו דרכים שוין לבהמה ויש בו דרכים שוין לחיה ויש בו דרכים שוין לבהמה ^{יב} כיצד יחלבו אסור כחלב בהמה יודמו חייב לכסות כדס החיה דרכים שוין לבהמה ולחיה ישדמו וגידו אסורין כבהמה וחיה וחייב בזרע ולחיים והקבה ^{יג} ורבי אליעזר פטור ואם איתא חייב בחצי מתנות מבועי ליה אידי דתנא חלבו ודמו דלא מתני חצי חצי משום הכי לא קא תני חצי כי אתא רבין אמר רבי יוחנן כוי לרבנן חייב בכולהו מתנות דתניא שור מה ת"ל יאם שור לרבות את הכלאים שה מה ת"ל יאם שה לרבות את הכוי ורבי אליעזר האי אם למה לי מיבעי ליה לחלק ורבנן לחלק מנא להו נפקא להו ימאת זובחי הזבח ור' אליעזר האי מאת זובחי הזבח מאי עביד ליה מבועי ליה לכדרכא ^{יד} דאמר רבא הדין עם הטבח:

דב"ר רבי ישמעאל תנא בהן ולא בהנת. נראה דלא ממעט אלא
בנשאת לזר אבל לא נשאת כיון דאכלה בתרומה דחמירא
כ"ש דיהיבין לה מנאות ומיחו אפשר דלא יהיבין לה לר' ישמעאל:
רב כהנא אבא בשביל אשתו. וזו רב כהנא שגלה במבבל לא"י
דפרק הגזול בתרא (ב"ק דף קי.) שלא
היה כהן כדאמרין בסוף אלו עוזרין
(פסחים דף מט.) אמר רב כהנא אי
לאו דנסיבת כהנתא לא גללי ואחר
שהיה כהן בס"ק דקדושין (דף ט.)
רב כהנא שגל סודרס צדיון הבגד

וְעַתָּה מִסֵּד קִדְשׁוֹן ח. ד"ה ר"כ וּמוֹס' ח. קי. ד"ה וְלֹא וּבִפְסָחִים מִט: ד"ה אֲמַר: **ח"ג** מֵאִי נוֹהֲגִין נָמִי דְקִתְנִי בְחַלִּי מִתְנֹת: **חל"ב** אֲסוּר בְּחֻלָּב בַּהֶמָּה וְדָמּוּ מִעוֹן כְּסוּי בַּחֲיָה וְחִיִּב בְּמִתְנֹת בְּכַהֲמָה. הֵא אֵלָּה קִמְנִי מִשּׁוּם מִתְנִי דְשׁוּם לְבִשְׁמָה בְּיַחַד מִשּׁוּם דְּנִיחָא לִיָּה לְמִיתְנִי דָם וְחֻלָּב זֹה אַחֵר זֶה שְׁמֹמֶכִין כָּלִל מִקּוֹס: **ואם** אֵיתָא חִיִּב בְּחֻצִּי מִתְנֹת מִבְּעִי דִּיה. בַּהֶסְאָל לְעֵלִי נִיחָא לִיָּה טַפִּי דָלָא תִנִּי זֶה חִיִּב אֵלָּה נוֹהֲגִין: **בזמן** שֶׁמֶאֱהָ שׁוֹחֲטִים בּוֹלֵן פְּטוּרִים. ע"כ שְׁטוּלִין צַעֲלִי נִפְלִי אִיירִי דֹאֵין שׁוֹמְטִין בְּכּוֹר אֲלֵכ"י נִפְלִי זֹו מוֹס וּמִדִּמְתַּעַרְב וְאֵין מִכִּירִין זֹו אֲלֵכ"י גַם הָאֲחֵרִים צַעֲלִי מוֹמֵין הֵם: **וצריך** דְּרִשּׁוּם. סִימֵן עַל הַבָּשָׂר רִגְלִינִן הֵיוּ לְרִשּׁוּם זָשָׁר שְׁפֹטוֹר מִן הַמִּתְנֹת וְהֵיוּ מִכִּירִין רִישׁוּמֵיהֶן וְאֵת כִּיּוֹן דְּלִית לֵיהֶן לִכְנֹן אֵלָּה חֲזִי חֲזִי לִיפְטֹר וְחֲזִי לִיחִיב מִיִּדִּי דְהוּי אֲלֵכִי הַבָּא עַל הַמִּיָּשָׁה דִּמְחִיבִי זִבְנִן בְּחֻצִּי מִתְנֹת וְיֵלֵךְ דַּהֲסֵן כָּל שִׁית שְׁזֹו מְחִיב וְהִכָּא לֹא מְחִיב כָּל שִׁית שְׁזֹו לֶכֶךְ פְּטוּרִי לְגַמְרִי: **אמאי** יָבֵא עֲלֵיו מִשְׁנֵי צִדְדִים. צפ"ד זִבְכוֹרוֹת (דף יח:)
אִיכָא פְּלוּגְתָא גְבִי שְׁתִּי רְחֵלוֹת אֲחֵת זִכְרָה וְאֲחֵת לֹא זִכְרָה וְיִלְדֵּי וְיִשּׁוּם וְזִכְרִים אֲחֵד לוֹ וְאֲחֵד לִכְנֹן וְהַשְׁנִי יִרְעָה עַד שִׁסְתַּאֲז וְחִיבִי בְּמִתְנֹת וּר' יוֹסִי פּוֹטֵר וְהֵן סִתְמַא כְּר"מ זִבְחוֹסְפַתָּא (פ"ג זִבְכוֹרוֹת) מִקְּסִים זֶה דְּבִי ר"מ וּמִפְּרַשׁ גַּמ' טַעמָא דְר"מ מִשּׁוּם דְּזָא עֲלֵיו כֹּהֵן מִשְׁנֵי זִדְדִין וְאֵע"ג שְׂכַזֵּר לֶקַח אֲחֵד וְהַשְׁתַּל לֹא מִצְוָה לְרִמִּי דְפָרִיךְ הֵבֵא שְׁפִיר אֵלָּה אֲפִילוּ רִבִּי יוֹסִי דְּפִלְגִי הֵסֵן הֵייוֹן מִשּׁוּם דְּלֹא מִנִּי אֲמַר אִי בְּכוֹר הוּא כּוֹלִיָּה יִדִּי הוּא שְׂכַזֵּר לֶקַח אֲחֵד אֵלָּה הֵבֵא מוֹדִי מִשּׁוּם דְּמִנִּי אֲמַר אִי בְּכוֹר הוּא כּוֹלִיָּה יִדִּי הוּא וּמִשְׁנֵי שְׂמִכְרו לְיִשְׂרָאֵל בְּמוֹמוֹ וְאִפִּי לְרִמִּי דִּמְחִיבִי הֵסֵן מִשּׁוּם דְּמִמֶּה נִפְשָׁךְ אֵיתִי לִיָּה מִתְנֹת גְּבִיָּה אֵלָּה הֵבֵא סַפֵּךְ גַּמּוֹר וְהוֹמִיא מִחִבְרֵיו עֲלֵיו הִרְאִיָּה:

כשהוא

רב במאה בזמן שמאה שוחטין את כולן פוטרין
את כולן ^(א) פוטרין לו אחד ^(ב) השוחט לכהן ולעובד
נות והמשתתף עמהן צריך שירשום 'ואם אמר ^(ג) חוץ
המתנות ^(ד) אמר מכור לי בני מעיה של פרה והיו
הן ואינו מנכה לו מן הדמים לקחן הימנו במשקל
מן הדמים: **גמ'** ואמאי יבא עליו כהן משני צדדין
א כוליה ידידי הוא ואי לאו בכור הוא הב לי מתנתאי
אמר

ת: **בזמן שמאח.** בני אדם שומעין את הבהמות פוטרים את לבהן בזכור שלי הוא וכן שני וכן שלישי: **ואם אחד שומע את אחד הוֹאֵל שהוא שומע את כולן** אצל אחד יכול לפטור מן הוא ומן הזכור אין נותנים שאין קדושה חלה על קדושה: **ישראל: אם אמר.** כהן לישראל אני מוכר לך פרה זו חוץ דאל לחזירו טבח מכור לי כו' כדפרישנא לעיל (דף קלא:). כלומר בשני כחות ולימא ליה אי בזכור הוא כוליה ידידי הוא: אמר

עין משפט
נר מצוה

בג א מ״י פ״ט מהל' בנדרים הל' כ סמג עשין קמב טוש״ע י״ד ס׳ סא סעיף ח:
בד ב מ״י פ״א שם הל' י סמג עשין קמד טוש״ע י״ד ס׳ שה סעיף יח:

כה ג מ"י פ"ט שם הל'
ה סמג עשין קמב
טוש"ע י"ד סי' סא סעיף
ז:

בן ד מיי' שם טוש"ע שם
סעיף יח:
בן ה מיי' פ"א מהלכות

מאכלות אסורות הלי'
יג סמג לחיון קלח טוש"ע
נ"א ח"א פ"ד פיוס א:

ב"ח ו' מ"י פ"ד מהלכות
שחיטה הל' ד' ופ"א

מהל' מאכלות חסורות הל'
 יג סמג עשין סד טוש"ע
 י"ד ס"י כח סעיף ג:

כח ז (מיי" פ"ח מהל'
מאכלות אסורות הל'
(ו) סמג לאוין קלט טוש"ע

ל' ח מ"י פ"ט מהלכות
זבוחים הל' ד' חמ"ו

עשין קמב טוש"ע י"ד סי'
סא סעיף כ:

ז"ל ש"ת תר"י שם
טו"ש"ע שם סעיף
כה:

י [מיי' שם הלכה יא
טוש"ע שם סעיף כטן]:
לב כ מיי' שם הל' טו

מוסף רש"י

מטורף. ממשקך. נשאת
נשאת להשיגו אל משיק
מפוקד (ד' ת' ת' ת' ת')
ממשקף
הנכד על
לכד עלן (ובח' ט'
לרית. נה על (בכורות
הדורע והלהים
קוקבה. אל שור א'
מה מביט בה, ומשמע
לפון טקטן מהם (עכ"ל
קוק. כרי. סקמ ח' ח'
במה, יש בו רכים
לרין ומשקלן על
חיל על לחמול (ד' ת' ת'
השחוט כהן. להי
קטע השחוט לכן, דעלי
נשקע רמיל, דמני מ' מ'
וכח' נשח (עכ"ל קוק)
לעז מכור לי כר'
אמר. ש פרה. וז והיו כר'
מחנה. קוק (עכ"ל
קוק. נחמן. טמן טלקן
קוק. לכהן. קוקמח
מחנה לא זכין על (ב' ט'
קוק. ארמי. מוכה. לי
אין המוכר מוכה לי נלקח,
אין הדמים, שמיס היה
יודע טלקן שהמחנה
זה לא מוכר לי קוק
לכר (עכ"ל). קוק
המוכר. ממשקל. העוטק כן קוק
ושקל לי קוק (עכ"ל
השקט ודלי שני.
קוק (קמן קמ' קמ'). נחמן.
קוק זכ. לכהן. שמי
הקול אלא וזכר לשמי,
ומכנה לרין. העטק מ'
הדמים על כחמן. משיק
זכר שאלו על (עכ"ל
משמחטה וזכר הכהנים
נחמן (קמן על) על העטק
דקין (עכ"ל).

שיטה מקובצת

א) מטונך אהרן. נ"ב עי' תוס' זבחים דף לב ע"ב בסופו: ב) מ"ס שה ואפי' מקצת שה. נ"ב עי' תוס' לעיל דף פ"ח ע"א: